

RIKTLINJER FÖR
SOCIALA INVESTERINGSMEDEL
REGION GÄVLEBORG

Innehåll

1	Bakgrund	2
2	Vem kan ansöka?.....	2
3	Kriterier	3
4	Ekonomiska villkor	3
	Rekvirering av regionala sociala investeringsmedel	4
5	Så här går det till.....	4
	Arbete <i>inför</i> ansökan	5
	Ansökan del 1	5
	Bedömning och beslut vid Region Gävleborg	6
	Gemensamt arbete att forma en social investering: uppstartsperiod	6
	Ansökan del 2	8
	Bedömning och beslut vid Region Gävleborg	8
	Avtal.....	8
	Aktörernas genomförandeperiod och Region Gävleborgs löpande uppföljning.....	8
	Efter genomförandeperioden	9
	Utvärdering.....	9
	Spridning.....	9
	Implementering i ordinarie verksamheter.....	10
6	Aktörernas ansvar och roller	10
7	Region Gävleborgs ansvar och roller	11
	Bilaga 1: Att integrera hållbarhet i en social investering	13

1 Bakgrund

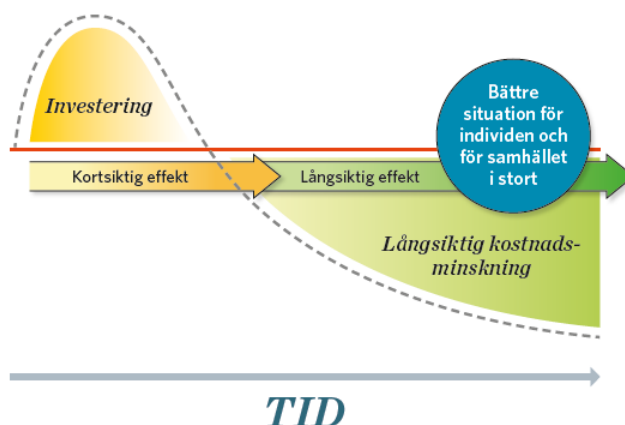
”En social investering är en avgränsad insats som i förhållande till ordinarie arbets sätt förväntas ge bättre utfall för målgruppen och leda till minskade samhällsekonomiska kostnader på sikt”

Hållbarhetsnämnden vid Region Gävleborg beslutade 2017 att årligen avsätta medel för att genom arbete med sociala investeringar bidra till att förstärka och förbättra det sociala arbetet i länet.

Genom arbetet med sociala investeringar önskar Region Gävleborg uppnå bättre utfall för barn och unga, samt för personer som riskerar att hamna i socialt utanförskap. Personer som är i risk för socialt utanförskap kan till exempel vara: äldre, nyanlända, personer med funktionsnedsättning, personer med psykisk ohälsa, personer boende i områden med socioekonomiska utmaningar, personer som riskerar bli långtidssjuka, långtidsarbetslösa eller på annat vis hamna långt ifrån eller ha svårt att komma in på arbetsmarknaden. Bättre utfall för målgruppen förväntas i sin tur leda till minskade samhällsekonomiska kostnader/ökade samhällsekonomiska nyttor, på sikt.

De avsatta medlen, kallat Regionala sociala investeringsmedel, ses som ett *verktyg* för att utveckla nya förebyggande arbets sätt i samverkan. Målet är att dessa medel ska leda till att:

- aktörer tillsammans identifierar och adresserar ett gemensamt behov
- aktörer skapar, testar och utvärderar nya arbets sätt för tidiga eller förebyggande insatser
- de nya arbets sätten implementeras i ordinarie verksamheter, vid goda resultat.

Figur 1: Illustration av definitionen av sociala investeringar, från SKR.

2 Vem kan ansöka?

Regionala sociala investeringsmedel kan sökas gemensamt av minst två aktörer. Med aktörer menas:

- Verksamheter inom Region Gävleborg
- Kommunala verksamheter inom Gävleborgs län
- Verksamheter som har ett avtalsbaserat samarbete med Region Gävleborg eller kommun inom Gävleborgs län
- Aktörer inom ideella sektorn, till exempel: föreningar, stiftelser, kooperativ.

Vinstdrivande verksamheter kan inte beviljas regionala sociala investeringsmedel.

Samverkan *mellan organisationer* prioriteras före samverkan *mellan verksamheter* inom samma organisation.

3 Kriterier

- Den sociala investeringen ska möta ett gemensamt behov för aktörerna
- Aktörerna ska gemensamt skapa, testa och utvärdera nytt arbetssätt/ny metod för tidiga eller förebyggande insatser
- Den sociala investeringen ska bedömas leda till ökad samhällsekonomisk nytta, genom minskade eller uteblivna samhällsekonomiska kostnader
- Det nya arbetssättet ska kunna motiveras (t.ex. av forskning eller beprövad erfarenhet) som ett logiskt steg mellan behov och förväntade effekter, på kort och lång sikt
- Det nya arbetssättet ska vara möjligt att löpande *följas upp* och *utvärderas* på kort och lång sikt
- Den sociala investeringen ska vara avgränsad avseende storlek på målgrupp och tid (max tre år för genomförandeperiod) och *ses som ett test* inför senare implementering, vid goda resultat
- Det är aktörernas *avsikt att* implementera det nya arbetssättet i verksamheterna, vid goda resultat
- Det nya arbetssättet ska kunna spridas till andra verksamheter i länet. För att underlätta detta ska en metodhandbok tas fram.

4 Ekonomiska villkor

- De regionala sociala investeringsmedlen kan finansiera upp till 50 % av den totala kostnaden.
- De regionala sociala investeringsmedlen kan vara maximalt 500,000 kr per år upp till tre år.
- Den sociala investeringen ska medfinansieras av sökande aktörer.
- Aktörerna ska vid ansökan del 2 om delfinansiering beskriva en samlad bild över tänkt medfinansiering. Hur medfinansieringen fördelas mellan aktörerna är upp till aktörerna själva. Medfinansieringen kan vara både likvida medel och beräknade kostnader för medarbetare.
- Medel rekvideras och betalas ut i efterhand efter redovisning av faktiska kostnader (se avsnittet *Rekvirering av...* nedan) Det är viktigt att samtliga aktörer är medvetna om att det är faktiska kostnader som ger underlag för finansiering. Om en anställd t.ex. har semester genererar det kostnader för den aktör som har personen anställd. Den kostnaden behöver aktörerna ta höjd för i sina beräkningar.
- Vid lägre kostnader än budgeterat blir stödet från regionala sociala investeringsmedel lägre, beviljad procentsats följs. Vid högre kostnader än budgeterat, ökar *inte* stödet från regionala sociala investeringsmedel, beviljad summa följs.
- Personalkostnader beräknas med schablon: 517,50 kr per arbetad timme. Schablonen inkluderar 15 % indirekta kostnader. Det är *endast* den tid som medarbetaren arbetar *direkt* i insatsen (och som tidsredovisas enligt mall, se *Instruktion för budget, redovisning och rekvisering*) som ger rätt till regionala sociala investeringsmedel.
- Det underlättar för aktörerna om de har personella resurser inom ekonomi och/eller administration för att hantera rekviseringsprocessen. Dessa resurser är indirekta kostnader som inte kan budgeteras för särskilt, det ingår i schablonpåslaget om 15 %.
- Befintlig verksamhet eller befintliga projekt finansieras inte.
- Befintliga lokaler, ny-, om- och tillbyggnad av lokaler finansieras inte.
- Köp av inventarier som inte är specifika för insatsen finansieras inte.

- Eftersom Hållbarhetsnämnden, Region Gävleborg avsätter medel från sin driftsbudget till regionala sociala investeringsmedel är finansiering av sociala investeringar som sträcker sig över mer än ett år villkorat av att Hållbarhetsnämnden avsätter medel även under följande år.

Rekvirering av regionala sociala investeringsmedel

Regionala sociala investeringsmedel rekvireras och betalas ut i efterhand efter redovisning av upparbetade kostnader. Se avsnittet *Ekonomiska villkor* ovan om vad som händer om kostnaderna blir högre eller lägre än budgeterat belopp.

Instruktion för budget, redovisning och rekvirering beskriver hur genomfört arbete ska redovisas och rekvireras. Inför uppstart ger Samordnare och ekonomisk kompetens från stödgruppen en introduktion till rekvireringsprocessen med genomgång av instruktionen samt tillhörande mallar för redovisning och rekvirering.

Rekvirering sker två gånger per år uppdelat på perioderna: april-september, samt oktober-mars. Den kompletta rekvireringen (tidrapporter, fakturaunderlag, lägesrapport och rekvisitionsblankett) ska lämnas in senast en månad efter rekvisitionsperiodens slut (d.v.s. senast sista oktober respektive sista april) för att medel ska betalas ut. Rekvisitionen ska lämnas in även om det är 0 kr som ska rekvireras under en period.

I samband med rekvirering ska även lägesrapport lämnas in som del av den löpande uppföljningen. Lägesrapporten ska utgå från Projektplan, Aktivitetsplan, Budget samt Plan för utvärdering. Se instruktionen.

Om det vid rekvirering finns avvikelser från plan, resultat, eller avvikelser i redovisning av kostnader har Styrgruppen för regionala sociala investeringsmedel mandat att avsluta finansieringen i förtid.

Instruktion för budget, redovisning och rekvirering finns att hämta på:

www.regiongavleborg.se/socialainvesteringsmedel

5 Så här går det till

Arbetet med sociala investeringar delas upp i fyra faser med två ansökningstillfällen:

- Aktörernas arbete *inför ansökan*
  - Ansökan och beslut, *del 1*
- Aktörerna och Region Gävleborgs *gemensamma arbete* att ta fram en plan för genomförande av det nya arbetssättet: uppstartsperioden¹
  - Ansökan och beslut, *del 2*
- Aktörernas *genomförandeperiod* och Region Gävleborgs löpande uppföljning
- Utvärdering, spridning och implementering *efter genomförandeperiod*

Inför ansökan	Ansökan del 1	Gemensamt arbete, Uppstartsperiod	Ansökan del 2	Genomförandeperiod	Efter genomförandeperiod
Aktörer söker & finner varandra Aktörer har gemensam bild av behovet Aktörers val av nytt arbetssätt	Aktörer ansöker om att få utveckla ett nytt arbetssätt till en social investering. Region Gävleborgs bedömer och beslutar om ansökan	Aktörer samt Region Gävleborgs Samordnare och stödgrupp tar fram en plan för genomförande av det nya arbetssättet.	Aktörer ansöker om delfinansiering för att genomföra den sociala investeringen Region Gävleborgs bedömer och beslutar om ansökan	Aktörer genomför den sociala investeringen Region Gävleborgs Samordnare följer löpande upp investeringen. Region Gävleborgs Samordnare och stödgrupp ger stöd vid behov.	Aktörer samt Region Gävleborg utvärderar den sociala investeringen Region Gävleborg sprider resultat Aktörer implementerar

Figur 2: Illustration av hur arbetet med sociala investeringar delas upp i fyra faser med två ansökningstillfällen. [Klicka här för att se illustrationen i större format.](#)

¹ Region Gävleborgs sociala investeringsmedel kan delfinansiera upp till 50 % av nedlagd tid, upp till 100h för detta arbete. Mer information under rubriken "Gemensamt arbete..." nedan.

Arbete inför ansökan

Det är *behoven* hos befolkningen i Gävleborg som ska styra vilken social investering som ska genomföras, och genomförandet ska ske *i samverkan* mellan minst två aktörer. Det första steget är därför att aktörer som ser *samma behov* för sin *gemensamma målgrupp* behöver få kontakt och utforska *om de har samma bild* av det behov som de önskar förebygga. Ser aktörerna *samma orsaker*? Ser aktörerna *samma målgrupper*? Att kunna beskriva behovet är en viktig del av ansökningsprocessen – och att ha *samma bild* av behovet är viktigt för genomförandet i samverkan.

Först när aktörerna har en gemensam bild av behovet kan *ett strategiskt val* av nytt arbetssätt göras. Det nya arbetssättet ska, i förhållande till nuvarande, förväntas *ge bättre utfall* för målgruppen, för verksamheterna och för samhällsekonomin.

Det är analysen av behovet som ska styra valet av arbetssätt.

Ett strategiskt val av arbetssätt kan grundas på:

- Hur väl det nya arbetssättet matchar mot behovsområdet
- Att det nya arbetssättet är underbyggt av evidens eller beprövad erfarenhet
- De utfall som arbetssättet förväntas skapa

Det är viktigt att alla aktörer deltar i valet av arbetssätt, eftersom arbetssättet sedan ska utvecklas och genomföras i samverkan.

Det är också viktigt att göra en översiktlig bedömning av social-, ekonomisk- och miljömässig hållbarhet innan ni går vidare till ansökan del 1. Bidrar ert nya arbetssätt i samverkan till social-, ekonomisk- och miljömässig hållbarhet – eller finns det delar som hindrar social-, ekonomisk- och miljömässig hållbar utveckling? För att utforska detta kan ni till exempel använda er av stödfrågorna i avsnittet *Att integrera hållbarhet i en social investering* längst bak i detta dokument, eller utgå från egna interna rutiner om sådana finns.

Nya arbetssätt som har barn och unga som målgrupp eller som kan ge effekter för barn och unga bör föregås av en *Prövning av barnets bästa* (se avsnittet *Att integrera hållbarhet i en social investering*).

Hör av er till samordnaren om ni har frågor eller vill ha stöd i arbetet!

Ansökan del 1

När en gemensam bild av behovet finns och ett strategiskt val av nytt arbetssätt har gjorts är det dags för ansökan del 1: ansökan om stöd för att utveckla ett nytt arbetssätt till en social investering.

Ansökan del 1 ska beskriva:

- Det gemensamt identifierade behovet och dess bakomliggande orsaker
- Det nya arbetssättet i samverkan och hur det ska kunna förebygga, eller tidigt hantera, det identifierade behovet
- Vilka effekter aktörerna vill uppnå med det nya arbetssättet i samverkan, för målgruppen och för verksamheterna
- Möjligheten att implementera det nya arbetssättet i ordinarie verksamheter, vid goda resultat.

I ansökan ska också ett *Flödesschemat* ingå. Flödesschemat syftar till att *tydliggöra kopplingen* mellan de effekter det nya arbetssättet ska leda till på sikt; vilka effekter som därför behöver uppnås på kort sikt (under genomförandeperioden); samt vilka åtgärder som måste genomföras för att dessa effekter ska uppnås.

Ansökningsformulär finns tillgängligt på: www.regiongavleborg.se/socialainvesteringsmedel.

Hör av er till samordnaren om ni har frågor eller vill ha stöd i arbetet! Samordnaren och stödgruppen kan vara behjälpliga som bollplank, men ansökan ska skrivas gemensamt av sökande aktörer.

Bedömning och beslut vid Region Gävleborg

Samordnaren vid Region Gävleborg bereder inkomna ansökningar och gör tillsammans med stödgruppen en första bedömning.

Beslut 1 handlar om att: *”Ja, detta är ett arbetssätt som vi ser att det finns behov av, som vi ser att det finns evidens för och som vi ser kan få goda effekter. Därför väljer vi att gå in med personella resurser för att gemensamt med aktörerna ta fram en plan för genomförande av det nya arbetssättet”.*

Beslutet tas av Direktören och Styrgruppen för regionala sociala investeringsmedel. Varje bifall eller avslag motiveras.

Bedömningen utgår ifrån kriterierna i avsnitt 2-3 ovan samt utifrån följande rubriker:

- Bedömning av behovet av det nya arbetssättet
- Bedömning av det nya arbetssättet, dess effekter och genomförbarhet
- Bedömning av möjlighet till spridning samt implementering, vid goda resultat

För alla beviljade ansökningar eftersträvas en spridning mellan kortare och längre investeringar, samt mellan olika målgrupper.

Gemensamt arbete att forma en social investering: uppstartsperiod

Efter beviljad ansökan del 1 följer ett *gemensamt arbete* för aktörerna och Region Gävleborgs samordnare och stödgrupp för att *ta fram en Projektplan för genomförandet av det nya arbetssättet*.

Detta gemensamma arbete syftar till att förbereda för så väl investeringens genomförande som senare utvärdering. Det görs för att skapa så bra förutsättningar som möjligt för aktörerna att genomföra den sociala investeringen.

I det gemensamma arbetet bör samtliga verksamheter vara representerade och viktiga funktioner (t.ex. projektledare) delta. Region Gävleborg bidrar med personella resurser från Samordnaren samt stödgruppen som deltar i arbetet, men arbetet ägs av aktörerna.

Uppskattad tid för arbetet är, sammanlagt för samtliga deltagare, ca 100 h. Region Gävleborgs sociala investeringsmedel kan delfinansiera 50 % av aktörernas tid, dock endast upp till 100 h. Rekvirering av kostnader för arbetad sker enligt *Instruktion för budget, redovisning och rekvirering* samt utifrån den schablon för personalkostnad som där beskrivs samt tillhörande mallar för tidsredovisning.

Under det gemensamma arbetet ska en **Projektplan** tas fram av aktörerna, med guidning och stöd från Samordnaren och projektledarkompetens från Region Gävleborgs stödgrupp. Projektplanen ska ge en utförlig beskrivning av det nya arbetssättet: hur arbetet ska genomföras, organisationen för genomförandet, samt vem/vilka som har vilken roll och ansvar. Projektplanen ska innehålla:

- **Aktivitetsplan.** Syftar till att vara en hjälp i planering och genomförande av er sociala investering, här planeras mer i detalj vad som ska göras, när, av vem och hur det ska följas upp. Aktivitetsplanen ska innehålla de *åtgärder* som finns beskrivna i flödesschemat, samt

övriga *aktiviteter* som behöver genomföras för att nå de förväntade, bättre utfallen för målgrupp och verksamheter.

Aktivitetsplanen specificerar tid för genomförande, urskiljer tågordningen för olika åtgärder/aktiviteter: hur olika åtgärder/aktiviteter är beroende av varandra; hur olika aktörer/partner är beroende av andras leveranser; identifierar flaskhalsar och åtgärder/aktiviteter som sker parallellt.

Aktivitetsplanen utgör även underlag för beräkning av resursbehov och budget.

Aktivitetsplanen tas fram av aktörerna, med guidning och stöd från Samordnaren, projektledarkompetens samt utredarkompetens från stödgruppen.

- **Risikanalys.** Syftar till att identifiera, dokumentera och hantera risker. Att identifiera och hantera risker ökar möjligheten att nå de förväntade, bättre utfallen för målgrupp och verksamheter.

I Riskanalysen ges identifierade risker tydliga åtgärder. Det kan vara åtgärder som gör att sannolikheten för att en risk *inträffar* försvinner eller minskar, eller åtgärder som gör att *konsekvensen* av risken försvinner eller minskar. Dessa åtgärder ska sedan läggas till i Aktivitetsplanen.

Risikanalys tas fram av aktörerna tillsammans med stödfunktion från Region Gävleborg.

- **Plan för utvärdering.** Sociala investeringar fokuserar mycket de förväntade, bättre utfallen för målgrupp och verksamheter. För att kunna avgöra om en genomförd social investering faktiskt ger *bättre utfall*² behöver det redan från start finnas en plan för utvärdering.

Projektledare och utvärderingskompetens från stödgruppen fyller gemensamt i ett *Utvärderingsschema* för att bestämma *vilka mått* som ska användas för att:

- utvärdera *kortsiktiga effekter* av den sociala investeringen vid genomförandeperiodens slut. Det vill säga att svara på frågan: har det nya arbetssättet i samverkan gett bättre utfall för målgrupp och verksamheter under genomförandeperioden?
- utvärdera *långsiktiga effekter* av den sociala investeringens x år efter genomförandeperioden. Det vill säga att svara på frågan: har det nya arbetssättet i samverkan lett till bättre utfall för målgrupp och samhällsekonomi, samt har det identifierade behovet förebyggts?

Utvärderingsschemat beskriver också hur, när och av vem vilka mått som ska samlas in. Detta läggs in i Aktivitetsplanen.

- **Budget.** Vid ansökan del 1 lämnades en uppskattning av kostnader in. När projektplan inklusive Aktivitetsplanen är klar ska en specificerad budget upprättas. Budget ska utgå från Aktivitetsplanens planerade aktiviteter och dess beräknade kostnader. Kostnaderna fördelas per kostnadslag (personalkostnader, externa tjänster, resor och logi, övriga kostnader, intäkter) och över de tidsperioder (s.k. rekvisitionsperioder) som finns fördefinierade i

---

² Se citat med definition av en social investering som inleder detta dokument

budgetmallen. Se *Instruktion för budget, redovisning och rekvirering* samt avsnittet *Ekonomiska villkor* ovan.

Upprättande av budget görs av projektledare med stöd från ekonomisk kompetens från stödgruppen.

Projektplan, Aktivitetsplanen, Riskanalys och Utvärderingsschema följs löpande upp under genomförandeperioden, vid lägesavstämningar och rekvirering.

Ansökan del 2

När det gemensamma arbetet är klart går det att ansöka om regionala sociala investeringsmedel för delfinansiering av genomförandet av den sociala investeringen.

Ansökan del 2 ska innehålla:

- Projektplan (inkluderat Aktivitetsplanen, Riskanalys och Utvärderingsschema)
- Budget (inkluderat redovisning av aktörernas samlade medfinansiering. Regionala sociala investeringsmedel kan finansiera upp till 50 % av investeringen, hur övriga kostnader fördelas mellan aktörerna är upp till aktörerna själva, men ska redovisas i budgeten)

Bedömning och beslut vid Region Gävleborg

Samordnaren vid Region Gävleborg bereder inkomna ansökningar och gör tillsammans med stödgruppen en första bedömning.

Beslut 2 handlar om bifall eller avslag för att *”Ja, vi kommer att delfinansiera denna sociala investering till max 50 % av dess kostnader, och max 500 tkr per år under tre år utifrån upparbetade och redovisade kostnader”*.

Beslutet tas av Direktören och Styrgruppen för regionala sociala investeringsmedel. Varje bifall eller avslag motiveras.

Bedömningen utgår ifrån kriterierna i avsnitt 2-4 ovan samt utifrån:

- Bedömning av bilagor: ger de tillräcklig information om det nya arbetssättet i samverkan?
- Bedömning av det nya arbetssättet och dess förväntade effekter
- Bedömning av möjlighet till spridning samt implementering, vid goda resultat

Avtal

När beslut om delfinansiering har tagits skrivs avtal mellan Region Gävleborg och aktörerna. Avtalet baseras på projektplan och budget.

Aktörernas genomförandeperiod och Region Gävleborgs löpande uppföljning

Under genomförandeperioden är det dags att testa det nya arbetssättet.

Av aktörerna utsedd projektledare är ansvarig för att den sociala investeringen genomförs enligt plan och avtal. Samordnaren och stödgruppen finns till förfogande för stöd.

Projektledaren ansvarar för att löpande beskriva för behöriga chefer (som signerat ansökan), samt för Samordnaren vid Region Gävleborg, hur arbetet löper på enligt, eller avviker från: Projektplan, Aktivitetsplan och Riskanalys. Redovisningen till samordnaren lämnas in vid rekvirering som görs två gånger per år (se avsnittet *Ekonomiska villkor*) däremellan har projektledaren och samordnaren

löpande kontakt för att samordnaren ska kunna följa arbetet och vid behov kunna erbjuda och begära in stöd från stödgruppen.

Projektledaren ansvarar också för att data samlas in enligt planen i Aktivitetsplan samt Utvärderingsschema, samt att löpande beskriva de resultat som framkommer från insamlad data till berörda chefer, samordnaren och utvärderarkompetens i stödgruppen. Detta görs för att kunna följa hur investeringen löper på i förhållande till förväntade effekter.

Efter genomförandeperioden

Utvärdering

Sociala investeringar fokuserar mycket på de förväntade, bättre utfallen för målgrupp och verksamheter. För att kunna avgöra om det nya arbetssättet ger *bättre utfall* för målgruppen *i förhållande till* ordinarie arbetssätt³ är utvärdering ett viktigt verktyg.

Utvärderingen i slutet av genomförandeperioden görs för att bedöma om det nya arbetssättet:

- *har lett till förväntade kortsiktiga effekter* för målgrupp och verksamheter under genomförandeperioden
- *kan förväntas leda till förväntade långsiktiga effekter* för målgrupp och samhällsekonomi på längre sikt

Utvärderingen genomförs i nära samverkan mellan projektledaren, utvärderingskompetens- samt samhällsekonomisk kompetens från stödgruppen. Utvärderingen ska utgå från Projektplan samt Utvärderingsschema.

Projektledaren ansvarar för utvärderingsarbetet och för framtagande av slutrapport. [Instruktioner och mallar för redovisning och rekvisering](#) beskriver vilka frågor som ska besvaras i slutrapporten. Aktivitetsplanen samt Utvärderingsschemat ska bifogas till slutrapporten med uppdaterade (slutliga) mått för uppföljning respektive utvärdering. Slutrapporten ska också beskriva vad som kan *utläsas av* måtten: det vill säga en analys av resultat och utfall. Eventuella avvikelser mellan förväntade nivåer på mått och uppnådda nivåer på mått ska beskrivas och med fördel förklaras.

Jämförelsegrupp kan med fördel användas vid utvärdering. Detta för att kunna jämföra om det nya arbetssättet har gett bättre utfall för målgruppen, jämfört med en motsvarande grupp som inte mött detta nya arbetssätt (det vill säga: bättre utfall *i förhållande till ordinarie arbetssätt*). Om det inte är möjligt att använda en jämförelsegrupp kan andra jämförelsealternativ till exempel vara motsvarande målgrupp i andra kommuner eller före-efter-mätningar för samma målgrupp.

Spridning

När utvärdering från en genomförd social investering finns tillgänglig är det dags att sprida resultaten – och det nya arbetssättet. Resultaten ska spridas till de egna interna intressenterna (styrgrupp, delfinansierare, beslutsfattare av implementering) *men bör också* spridas till andra som skulle kunna ha ett intresse av att använda det nya, testade och utvärderade arbetssättet.

Slutrapport, utvärdering och metodhandbok publiceras på Region Gävleborgs hemsida för sociala investeringar. En beskrivande text om det nya arbetssättet publiceras på samma plats. En ppt-presentation, broschyr, film eller annat lättillgängligt material om det nya arbetssättet kan med

---

³ Se citat med definition av en social investering som inleder detta dokument

fördel tas fram och publiceras på samma plats samt delas vid föredragningar, dialoger, konferenser eller liknande.

Det är både aktörerna själva och Region Gävleborg som sprider resultaten och det nya arbetssättet. Spridning planeras med fördel gemensamt, men kan genomföras separat från både Region Gävleborg och från respektive aktör.

Se Region Gävleborgs hemsida för sociala investeringar för exempel på spridning av tidigare sociala investeringar. www.regiongavleborg.se/socialainvesteringsmedel

Implementering i ordinarie verksamheter

Ett av kriterierna för att beviljas regionala sociala investeringsmedel är att *”Det är aktörernas avsikt att det nya arbetssättet ska skalas upp och implementeras i ordinarie verksamhet, vid goda resultat”*. Behöriga chefer (som signerat ansökan) och eventuell styrgrupp ansvarar för att skapa goda förutsättningar för implementering, samt för att beslut om implementering bereds till lämplig beslutsinstans. Eftersom de sociala investeringarna delas av minst två aktörer är det av särskild vikt att ägarskapet och ansvaret för att säkerställa resurser (exempelvis personal, forum för samverkan och kommunikation) både tydliggörs och planeras på lång sikt.

Projektledaren ansvarar för att under genomförandeperioden förbereda inför implementering, bland annat genom framtagande av metodhandbok.

Det är viktigt att implementeringen av det nya arbetssättet förbereds parallellt med genomförande och utvärdering. För att detta ska fungera väl är det avgörande att tidigt kommunicera om och förankra det nya arbetssättet hos alla deltagande aktörer: på så väl ledningsnivå, som strategisk nivå och hos dem som ska använda det nya arbetssättet. En central faktor för långsiktig hållbarhet är nämligen att det finns ett tydligt och aktivt ägarskap.

Beslut om implementering och hur den ska gå till fattas av respektive aktör.

6 Aktörernas ansvar och roller

Organisationen ser olika ut för olika sociala investeringar och den kan även förändras över tid. Tänk gärna vid sammansättningen på att ha en jämn fördelning av kön, ålder, förmågor och bakgrund. Nedan nämnda roller beskrivs utförligare i Projektplanen. Detta avsnitt avser endast att ge en generell beskrivning av aktörernas ansvar och roller hos olika funktioner.

Ansvarsfördelningen för en sociala investering kan se ut på följande sätt:

- **Behöriga chefer från respektive aktör**

Behöriga chefer hos respektive aktör har avgörande roll för att skapa goda förutsättningar för så väl genomförandeperioden som efterföljande implementering, vid goda resultat.

Goda förutsättningar kan skapas genom att:

- säkra de resurser eller andra förutsättningar som krävs för genomförandet
- förankra arbetet hos respektive aktör, så väl i verksamheter som till styrning/ledning
- hantera hinder och avvikelser som uppkommer
- bilda en gemensam och aktiv styrgrupp

- **Styrgrupp**

Är rådgivande till projektledare och ska genom sin ordinarie linje- eller ansvarsroll aktivt stödja investeringen. Styrgruppsmedlemmarna bör vara utsedda för aktuell investering och inneha såväl kunskap som mandat för den.

- **Projektledare**

I rollen som projektledare ingår att samordna, leda och fördela uppdrag och arbetsuppgifter utifrån styrgruppens beslut och i enlighet med Projektplan, Aktivitetsplan, Budget och Avtal.

Det rekommenderas att projektledare påbörjar sitt arbete 2 månader innan den sociala investeringens åtgärder/aktiviteter planeras att starta upp, och med (stor) fördel redan under faser för *Gemensamt arbete* att ta fram en plan för genomförandet av det nya arbetssättet.

Se också en mer utförlig beskrivning sist i Projektplanen.

- **Arbetsgrupp/medarbetare**

Arbetsgrupp/medarbetare deltar i utförandet av investeringens aktiviteter och arbetet med/för målgruppen. Det är viktigt att alla medarbetare får en tydlig beskrivning av sin arbetsuppgift, dess tidsåtgång, vilket mandat och ansvar som ingår.

7 Region Gävleborgs ansvar och roller

- **Hållbarhetsnämnden**

Tar beslut om att anslå medel från driftsbudget till regionala sociala investeringsmedel samt kan ta beslut om specifika områden inom vilka sociala investeringar ska prioriteras.

- **Regional utvecklingsdirektör** (i detta dokument kallad Direktören)

Tar beslut om tilldelning av regionala sociala investeringsmedel. Beslutet tas med hjälp av Styrgrupp för regionala sociala investeringsmedel.

- **Styrgrupp för regionala sociala investeringsmedel** är en förvaltningsövergripande gruppering av chefstjänstepersoner vid Region Gävleborg. Styrgruppen fördelar resurser till Stödgruppen och samråder med Samordnaren om hur mycket resurser som får användas från Stödgruppen.

- **Samordnaren** för de regionala sociala investeringsmedlen är kontaktperson till aktörer som önskar söka sociala investeringsmedel och till aktörer som genomför sociala investeringar.

Samordnaren har olika roller under olika faser av arbetet:

- Samordnaren är en *stödfunktion* till (ett "bollplank" till) sökande inför ansökan del 1
- Samordnaren är en *aktiv part* i det *Gemensamma arbetet* att ta fram en plan för genomförandet av det nya arbetssättet.
- Samordnaren har också en *uppföljande* roll och följer löpande pågående sociala investeringar under genomförandeperioden för att:
  - ... vid behov kunna erbjuda och begära in stöd från stödgruppen
  - ... *granska* inkomna redovisningar och rekvisitioner inför utbetalning av medel
- Samordnaren har också en *beredande* roll och bereder beslut till Direktören och Styrgruppen inför beslut 1, beslut 2 samt löpande under genomförandet.

Samordnaren avgör, efter samråd med Styrgruppen, om hur mycket resurser från Stödgruppen som kan tilldelas till de respektive sociala investeringarna.

- **Stödgrupp**

Är en samling funktioner med kompetenser inom folkhälsa, utvärdering, samhällsekonomi, projektledning och ekonomi som kan bistå samordnaren, styrgruppen och projektledarna i punkterna ovan, vid behov.

Bilaga 1: Att integrera hållbarhet i en social investering

Hållbarhetsintegrering är strategin för att åstadkomma en hållbar utveckling. Genom att hållbarhetsintegrera allt arbete som vi genomför, kan vi bidra till hållbar utveckling.

Att integrera betyder att "förena", "sammansmälta" eller "göra till en helhet". Att *hållbarhetsintegrera* betyder därför att social, ekonomiskt och miljömässig hållbarhet finns i kärnan i allt vi gör: alla analyser, processarbeten, beslut och konkreta insatser bör synliggöra och integrera ekonomisk-, social- och miljömässig hållbarhet.

Social hållbarhet

Att integrera social hållbarhet innebär att i planering och genomförande möjliggöra för att människor oavsett kön, ålder, förmågor eller bakgrund, ges *likvärdiga möjligheter* utifrån sina behov och förutsättningar. Ett exempel är att ta tillvara människors olikheter och inkludera människor i arbetet oavsett kön, ålder, förmågor eller bakgrund. Olikheter bidrar till effektivitet, bättre beslut och ökad innovationsgrad.

Ekonomisk hållbarhet

Att integrera ekonomisk hållbarhet innebär att i planering och genomförande påverka hur resurser används, genom att hushålla, underhålla och förädla. När värden ständigt återskapas ges förutsättning för en långsiktig ekonomisk hållbar utveckling.

Miljömässig hållbarhet

Att integrera miljömässig hållbarhet innebär att i planering och genomförande vårda, respektera och hushålla med ekosystemen. Till exempel att arbeta för en ökad biologisk mångfald, fasa ut fossil energi till förmån för förnybara energikällor och säkerställa att kretsloppen är i balans.

Bidrar ert nya arbetssätt i samverkan till social-, ekonomisk- och miljömässig hållbarhet?

Eller finns det delar som hindrar social-, ekonomisk- och miljömässig hållbar utveckling? För att utforska detta kan ni till exempel använda er av stödfrågorna nedan, eller utgå egna interna rutiner om sådana finns.

Prövning av barnets bästa

Enligt Barnkonventionen, som är svensk lag, ska alla åtgärder och beslut som rör barn 0-17 år beakta barnets bästa. Nya arbetssätt som har barn och unga som målgrupp eller där barn och unga kan påverkas bör föregås av en *Prövning av barnets bästa*.

Läs mer om Prövning av barnets bästa på Region Gävleborgs hemsida [Prövning av barnets bästa - Region Gävleborg \(regiongavleborg.se\)](https://regiongavleborg.se). Ni kan använda stödfrågorna nedan, den mall som finns vid Region Gävleborg (se länken ovan) eller utgå från egna interna rutiner om sådana finns.

Ingår i Region Gävleborgs bedömning

Vid bedömning av ansökan om regionala sociala investeringsmedel (ansökan del 2) ingår en bedömning av om den sociala investeringen är socialt, miljömässigt och ekonomiskt hållbar. Investeringar som integrerar hållbarhet i sitt nya arbetssätt prioriteras före investeringar som endast till delar beaktar social-, ekonomisk- och miljömässig hållbarhet.

Stödfrågor

Stödfrågor social hållbarhet:	<ul style="list-style-type: none"> • Hur tas olika grupper till vara i arbetet? Hur kan ni inkludera <i>alla</i> typer av människor oavsett deras kön, ålder, förmågor eller bakgrund, i arbetet? • Hur tas människors olika behov och förutsättningar till vara? Hur kan ni anpassa ert arbete utifrån behov och förutsättningar kopplat till kön, ålder, förmågor eller bakgrund? • Vilka omotiverade skillnader finns mellan grupper? • Hur kan omotiverade skillnader mellan grupper minskas?
Stödfrågor ekonomisk hållbarhet:	<ul style="list-style-type: none"> • Hur optimeras ekonomiska resurser? • Hur hushålls, underhålls och förädlas resurser? • Nyttjas sociala och miljömässiga dimensioner som medel för att uppnå lönsamhet/ekonomisk hållbarhet?
Stödfrågor miljömässig hållbarhet:	<ul style="list-style-type: none"> • I vilken utsträckning används fossila respektive förnybara energikällor? • Hur påverkas biologisk mångfald, natur- och kulturmiljöer? • Hur påverkas ekosystemtjänster (ex. spannmål, dricksvatten, skog, luftrening, pollinering)? • Hur kan övergång till förnybara energikällor och energieffektivisering göras?
Stödfrågor prövning av barnets bästa:	<ul style="list-style-type: none"> • Vilka är barnens synpunkter på det behov ni identifierat, ert nya arbetssätt och dess förväntade effekter? Inhämta barnens synpunkter. Alternativt använd er av befintliga enkäter, statistik, intervjuer. Tänk på att barn som tillfrågas också bör få återkoppling vad deras svar leder till. • Vilka synpunkter på behov, nytt arbetssätt och förväntade effekter finns hos: <ul style="list-style-type: none"> ○ Vuxna som känner barnen? ○ Familjen/vårdnadshavarna? ○ Andra professionella med kunskap i sakfrågan? ○ Berörda medarbetare? • Vilka konsekvenser kan ert nya arbetssätt ge för barn? (positiva och negativa) • Hur ska barns rättigheter beaktas i arbetet? • Vad är barnets bästa i förhållande till ert nya arbetssätt? • Om beslut fattas med hänsyn till <i>andra intressen</i> än barnets bästa bör det motiveras samt ingå i kommande Riskanalys med tydliga kompensatoriska åtgärder.

Inför ansökan	Ansökan del 1	Gemensamt arbete, Uppstartsperiod	Ansökan del 2	Genomförandeperiod	Efter genomförandeperiod		
<p>Aktörer söker & finner varandra Aktörer har gemensam bild av behovet Aktörers val av nytt arbetssätt</p> <p>Region Gävleborgs Samordnare och stödgrupp är stöd/bollplank vid behov</p>	<p>Aktörer ansöker om att få utveckla ett nytt arbetssätt till en social investering.</p> <p>Region Gävleborgs bedömer och beslutar om ansökan</p>	<p>Aktörer samt Region Gävleborgs Samordnare och stödgrupp tar fram en plan för genomförande av det nya arbetssättet.</p>	<p>Aktörer ansöker om del-finansiering för att genomföra den sociala investeringen</p> <p>Region Gävleborgs bedömer och beslutar om ansökan</p>	<p>Aktörer genomför den sociala investeringen</p> <p>Region Gävleborgs Samordnare följer löpande upp investeringen. Region Gävleborgs Samordnare och stödgrupp ger stöd vid behov.</p>	<p>Aktörer samt Region Gävleborg utvärderar den sociala investeringen</p>	<p>Aktörer sprider resultat</p> <p>Region Gävleborg sprider resultat</p>	<p>Aktörer implementerar</p>

Större version av Figur 2: [Klicka här för att komma åter till texten.](#)